

## Dalekozrakost u dětí



K nejčastějším očním chybám v dětském věku patří dalekozrakost, šilhání a tupoizrakost. **Děti se v podstatě rodí dalekozraké, ale za normálních okolností tento problém vymizí.** Jak se řeší dalekozrakost a jaké má limity pro dítě?

### Dalekozrací novorozenci a vývin vidění

**Novorozeně má při narození nedokonalý zrak.** Jeho oči jsou ještě velmi nezralé a okolní svět vnímá mlhavě (nemá proto význam na dítě mluvit z větší vzdálenosti než 25 cm, jinak dítě vidí rozmazanou kaňku). Postupně, pomalu navazuje oční kontakt s lidmi kolem sebe. Brzy se dokáže podívat na nabízenou hračku a cca v 2. měsíci ji začne sledovat pohledem. **Někdy se stane, že jedním okem zašilhá, ale do šesti měsíců není třeba se strachovat - ještě se jen buduje souhra obou očí a zrakového centra v mozku.** Přibližně mezi 5. - 6. rokem je dítě schopno vidět jako dospělý člověk. Do té doby se však u něj mohou objevit chyby, které by mohly správný vývin zraku narušit. Ještě během pobytu v porodnici se novorozencům v rámci screeningových vyšetření zjišťuje šedý zákal. **Kritické období pro vývoj zraku je v prvním roce života, kdy se začíná formovat binokulární vidění.**

Zmínili jsme, že novorozenecká dalekozrakost je normální jev. Jen asi u 6% dětí zůstávají hodnoty dalekozrakosti vyšší, což v pozdějším věku vede ke šilhání a tupoizrakosti. Zránění zraku je u dětí dokončeno v období puberty, kolem 15. roku života.

### Dalekozrakost u dětí

V případě této oční vady není oko schopné zaostřit na blízko, ale někdy i do dálky. Obecně se projevuje tak, že nemáte problém vidět vzdálené předměty, ale problém je jasně vidět a zaostřit na předměty blízké. **Dalekozraké děti mohou mít problém se čtením a psaním, s výtvarnými pracemi, se stříháním, vystřihováním, lepením ...**

Dalekozrakost (hypermetropie) je způsobena nejčastěji tím, že od narození je kratší předozadní osa oční koule. Světelné paprsky se lámou až za sítnicí, místo na ní. Jelikož naše oči jsou schopny tento problém částečně kompenzovat zvětšováním čočky - akomodací - nemusí být dalekozrakost hned od začátku zjevná. **Dalekozrakost způsobuje u dětí zvýšenou únavnost a bolesti hlavy z nadměrné akomodace.** Jakékoliv chybné vidění v dětském věku, tedy jakákoliv oční chyba může způsobit zpomalení psychomotorického vývoje dítěte. Je proto nutná konzultace s dětským očním lékařem.

### Jak zjistím, že dítě by mohlo být dalekozraké?

Pozorní by měli být všichni rodiče a ty rodiny rodiny, kde se již vady zraku vyskytují. Je vysoká pravděpodobnost, že dítě oční vadu zdědí. Mnoho rodičů však tohoto problému všimne nebo se na něj zaměří až v období, kdy jejich dítě nastoupí do školy a má problém v souvislosti se školními úkoly.

U malých dětí (do tří let) se dalekozrakost projevuje i takto:

- **Dítě si při hře přibližuje předměty k očím, mění vzdálenost, ze které je pozoruje.**
- Při kresbě si zase hlavku více sklání nad podložku.
- Dítě občas šilhá.
- Dítě má nepřírozený úklon hlavy - může tak vyrovnávat šilhání.
- **Pravidelně přivírá jedno oko.**
- **Rychle se unaví při práci na blízko.**
- Nezajímá se o detaily na obrázcích.
- **Sedá si co nejblíže k televizi.**
- Dítě špatně lokalizuje předměty, když mu je nabízíte, často sáhne vedle.
- Častěji si dítě žmoulá oči.

Při jakýchkoliv pochybnostech se obraťte na pediatra vašeho dítěte nebo na dětského očního lékaře. Ten umí vaše dítě vyšetřit již v útlém věku a doporučit správný postup na řešení té které oční vady.

## **Dalekozraké dítě a nejčastější otázky**

### **Pokud dítě potřebuje brýle, je vhodné / nutné, aby sedělo např. v první lavici?**

Dalekozraké dítě nemusí sedět v první lavici, více musí zaostřovat do blízka, dálka je menší problém.

### **Je potřeba dítě s touto refrakční chybou omezovat ve čtení knih, sledování TV či práci na PC?/p>**

Pokud je dobře vykorigované brýlemi, není důvod, aby nečetlo knihy, PC a TV s přiměřenou mírou - jakož i u dětí bez refrakční vady.

### **Je potřeba / vhodné, aby dalekozraké děťátko nosilo brýlečky stále? Nebo jen při čtení?**

Režim nošení brýlí určuje lékař podle konkrétního stavu, ale v principu při malé dalekozrakosti - do 1-1,5 dioptrie může dítě nosit brýle jen ve škole a doma na práci do blízka, vyšší dioptrie je třeba nosit už pravidelněji. Důležitá je přidružená přítomnost strabismu - šilhání, tupozrakosti nebo astigmatismu - u kterých je nošení korekce většinou stále.

### **Je podle vás tato oční chyba limitující s ohledem na sport či tanec? Když má dítě brýle?**

Malá dalekozrakost nelimituje děti ve sportu, brýle mohou skládat. Při vyšších dioptriích, příp. při strabizmu je již nutná korekce kontaktními čočkami.

### **Odkdy jsou podle vás pro děti vhodné kontaktní čočky?**

Věk není limitujícím faktorem nošení kontaktních čoček, je to individuální, závislé na konkrétním dítěti, jeho motivaci, jeho odpovědnosti a schopnosti si kontaktní čočky aplikovat. V ambulanci jsou i 9 - 10 leté děti které to zvládnou, na druhé straně mnozí dospělí si nedokážou dát kontaktní čočky do očí.

## **VIDEO: Screeningové vyšetření zraku u dětí**

Zdroj obrázku: Freeimages.com

Autor článku OčníVady.cz, článek byl napsán 13.7.2015.  
URL článku: <http://ocnivady.cz/korekce-ocnich-vad/dalekozrakost-u-deti>.